

LIETUVOS RESPUBLIKOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, J.Tumo-Vaižganto g. 2, LT-01511 Vilnius, tel.: (8 5) 236 2444, (8 5) 236 2400,

faks. (8 5) 231 3090, el. p. urm@urm.lt, <http://www.urm.lt>

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188613242

Lietuvos Respublikos Vyriausybės
kanceliarijai

2019-03-15 Nr. (21.1.1)3-1164

DĖL 2019 M. KOVO 20 D. VYRIAUSYBĖS PASITARIMO DARBOTVARKĖS PAPILDYMO

Siūlome papildyti 2019 m. kovo 20 d. Vyriausybės pasitarimo darbotvarkę, įtraukiant Lietuvos Respublikos pozicijų dėl klausimų, svarstomų 2019 m. kovo 21 d. specialiosios Europos Vadovų Tarybos (50 straipsnis) posėdyje, pristatymą ir siunčiame medžiagą.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos pozicijos dėl klausimų, svarstomų 2019 m. kovo 21 d. specialiosios Europos Vadovų Tarybos (50 straipsnis) posėdyje, 2 lapai;
2. Vyriausybės rezoliucijos projektas, 1 lapas.

Viceministras

Albinas Zananavičius

V. Gustainytė, tel. 7065 2835, el. p. vaida.gustainyte@urm.lt

**LIETUVOS RESPUBLIKOS POZICIJOS DĖL KLAUSIMŲ, SVARSTOMŲ
2019 M. KOVO 21 D. SPECIALIOSIOS EUROPOS VADOVŲ TARYBOS (50
STRAIPSNIS) POSĖDYJE**

**Naujausi pokyčiai Jungtinei Karalystei pateikus pranešimą pagal ES sutarties 50
straipsnį**

Kovo 12 d. JK parlamentas antrą kartą balsavo dėl premjerės T. May ir ES vadovų pernai patvirtintos JK išstojimo iš ES sutarties. Rezultatu: 391 balsai – prieš, 242 balsai – už, Išstojimo sutartis buvo dar kartą atmesta (pirmasis balsavimas vyko 2019 m. sausio 15 d., JK Išstojimo iš ES sutartis buvo atmesta didele persvara: 432 balsai – prieš; 202 - už).

Balsavimas JK parlamente vyko gavus papildomas ES garantijas Airijos ir Šiaurės Airijos sienos klausimu. Išvakarėse (po J.C. Juncker - T. May susitikimo Strasbūre) buvo paskelbta, kad JK Išstojimo iš ES sutartį ir Politinę deklaraciją dėl ateities santykių paaiškins bei papildys trys dokumentai:

- Bendras (teisiškai įpareigojantis) JK Išstojimo sutartį paaiškinantis instrumentas, kuriuo siekta patikinti, kad Išstojimo sutartyje numatytas reguliacinės atitikties mechanizmas, pagal kurį JK turėtų laikytis ES prekybos taisyklių, kol būtų rastas kitas būdas išlaikyti atvirą sieną tarp Airijos ir Šiaurės Airijos (taip vadinamas backstop'as) nebus amžinas, kad šalys įsipareigoja šiam klausimui derybose dėl ateities santykių skirti prioritetą, aktyviai siekti sutarimo dėl „alternatyvių sprendimų“, kurie pakeistų backstop'ą. Taip pat numatytos aplinkybės, koku atveju ir kaip (arbitražo keliu) JK galėtų pasitraukti iš backstop'o.

- Bendras papildomas pareiškimas prie Politinės deklaracijos dėl ateities santykių – juo abi šalys įsipareigojo dėti visas pastangas, kad susitarimas dėl ES-JK ateities santykių būtų pasiektas ir pradėtas taikyti kaip galima anksčiau.

- Vienašališkas JK pareiškimas, paaiškinantis JK poziciją dėl backstop'o laikinumo ir konstatuojantis JK supratimą, kad Išstojimo sutartyje nėra elementų, kurie draustų JK neįgyvendinti backstop'o, jei nepavyktų pasiekti alternatyvaus susitarimo.

Balsavimo dieną JK generalinis prokuroras G. Cox pateikė teisinį situacijos vertinimą, pažymėdamas, kad papildomos ES garantijos vis tiek nepanaikina rizikos – JK, priėmusi Išstojimo sutarties sąlygas, neturėtų teisinių galimybių pasitraukti iš backstop'o.

Kovo 13 d. JK parlamentas balsavo, ar pritaria JK išstojimui iš ES be susitarimo. Vyriausybės teikimas su Spelman/Cooper pataisa, atmetančia JK išstojimo iš ES galimybę be Išstojimo sutarties ir be ateities santykių gairių, priimtas rezultatu 321-278. Taigi, JK parlamentas išsakė aiškia nuomonę, kad nenori ištوتي be susitarimo.

Kovo 14 d. buvo balsuojama dėl 50 str. derybų laikotarpio pratęsimo, t.y. Brexit datos atidėjimo iki birželio 30 d., su sąlyga, kad iki kovo 20 d. JK parlamentas patvirtins Išstojimo sutartį ir Politinę deklaraciją, o jei nepavyktų patvirtinti Išstojimo sutarties, būtų prašoma ilgesnio pratęsimo. Pasiūlymui pritarta 412 balsų prieš 202. Prieš šį balsavimą JK parlamentas atmetė visus pasiūlymus dėl pataisų vyriausybės parengtam teikimui - buvo nepritarta, kad Parlamentas perimtų iniciatyvą Brexit klausimais, nepritarta ir galimybei surengti antrą referendumą.

Tikėtina, kad premjerė T. May teiks JK parlamentui Išstojimo sutartį trečiam balsavimui prieš kovo 21 d. EVT, ir kad pagrindinis specialios (50 str.) EVT klausimas, kurį spręs vadovai, bus derybų laikotarpio pratęsimas. Derybų laikotarpio pratęsimui reikalingas visų ES valstybių narių pritarimas (vienbalsiškumas). Reikalingas motyvuotas JK pusės prašymas. Svarbus faktorius pratęsimo trukmei - liepos 2 d. į darbą renkasi naujai išrinktas Europos Parlamentas. Jeigu JK lieka ES nare ir po liepos 2 d., ji turėtų organizuoti Europos Parlamento rinkimus.

Lietuvos pozicija:

Lietuva suinteresuota, kad įsigaliojūtų suderėta JK išstojimo iš ES sutartis, kurioje fiksuotos Lietuvai svarbios nuostatos dėl Lietuvos (ir ES) piliečių teisių apsaugos JK ir dėl JK finansinių įsipareigojimų. Išstojimo sutarties įsigaliojimas užtikrintų, kad nebus staigaus pokyčio ES-JK santykiuose nuo JK

išstojimo dienos (nes įsigalios pereinamasis laikotarpis). Tai suteiktų teisinio aiškumo Lietuvos piliečiams ir verslui.

JK Išstojimo iš ES sutarties įsigaliojimas leistų pradėti derybas dėl plačios ir ambicingos ES-JK bendradarbiavimo sutarties, kuri leistų ateityje išlaikyti JK kuo arčiau ES visose pagrindinėse srityse – ekonominiame bendradarbiavime, išorinio ir vidaus saugumo srityse, taip pat sudarant ES-JK sektorinius susitarimus kitose srityse – transporto, socialinėje, ir kt.

Lietuva suinteresuota, kad būtų išvengta Nesusitarimo scenarijaus, nes tai reikštų ES-JK santykių krizę, tikėtina stipriai pablogintų ateities bendradarbiavimo perspektyvas.

Atsižvelgiant į aukščiau įvardintus strateginius interesus, Lietuva neprieštarautų ES-JK derybų pagal ES sutarties 50 str. termino pratęsimui, atidedant JK išstojimo iš ES datą (2019 m. kovo 29 d.).

Prireikus galutinę Lietuvos poziciją bus derinama darbo tvarka, gavus papildomus dokumentus (EVT išvadų ar sprendimo projektą).

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

REZOLIUCIJA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS POZICIJŲ DĖL KLAUSIMŲ, SVARSTOMŲ 2019 M. KOVO 21 SPECIALIOSIOS EUROPOS VADOVŲ TARYBOS (50 STRAIPSNIS) POSĖDYJE

Nr.
Vilnius

Pritarti Užsienio reikalų ministerijos teikiamoms Lietuvos Respublikos pozicijoms dėl klausimų, svarstomų 2019 m. kovo 21 d. specialiosios Europos Vadovų Tarybos (50 straipsnis) posėdyje.

Ministras Pirmininkas

Albinas Zananavičius
Viceministras

2019-03-15